

**PLUTARCHI VITAE
PARALLELAE, TOMUS VI:
AGESILAUS, POMPEIUS,
ALEXANDER M.**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649125968

Plutarchi Vitae parallelae, tomus VI: Agesilaus, Pompeius, Alexander M. by Plutarchus

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

PLUTARCHUS

**PLUTARCHI VITAE
PARALLELAE, TOMUS VI:
AGESILAUS, POMPEIUS,
ALEXANDER M.**

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
ΒΙΟΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ.

PLUTARCHI
VITAE PARALLELAE.

NOVA EDITIO STEREOTYPA C. TAUCHINITIANA.

TOMUS VI.

AGESILAUS, POMPEIUS, ALEXANDER M.

NOVA IMPRESSIO.

LIPSIAE
SUMPTIBUS SUCC. OTTONIS HOLTZE.
1903.

PA
4369
A2
1881
2.6

LIPSIÆ.

Impressit Oscar Brandstetter.

Α Γ Η Σ Ι Λ Α Ο Σ

Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξειδάμων, βασιλεύσας ἐπιφανῶς Λακεδαιμονίῳ, κατέλιπεν υἱὸν ἐκ γυναικὸς εὐδοκίμου, Λαμπιδούς, Ἄγων, καὶ πολὺ νεώτερον ἐξ Εὐπωλίας, τῆς Μελισσιππίδα θυγατρὸς, Ἀγησίλαον. Ἐπει δὲ, τῆς βασιλείας Ἄγωνι προσηκούσης κατὰ τὸν νόμον, ἰδιώτης ἐδόκει βιοτεῖν ὁ Ἀγησίλαος, ἤχθη τὴν λεγομένην ἀγωγὴν ἐν Λακεδαίμονι, σκληρὰν μὲν οὖσαν τῇ διαίτῃ καὶ πολυπορον, παιδεύουσαν δὲ τοὺς νέους ἄρχεσθαι. Διὸ καὶ φασιν ἐπὶ τοῦ Σιμωνίδου τὴν Σπάρτην προσηγορεῖσθαι δαμασίμβροτον, ὡς μάλιστα διὰ τῶν ἐθνῶν τοὺς πολίτας τοῖς νόμοις πειθητέους καὶ χειροῦθεις ποιοῦσαν, ὡσπερ ἵππους εὐθύς ἐξ ἀρχῆς δαμαζομένους. Ταύτης ἀφίησιν ὁ νόμος τῆς ἀνάγκης τοὺς ἐπὶ βασιλείᾳ τρεφομένους παῖδας. Ἀγησίλαῳ δὲ καὶ τοῦτο ὑπῆρξεν ἴδιον, εἰθεῖν ἐπὶ τὸ ἄρχειν μὴ ἀπαίδευσαν τοῦ ἄρχεσθαι. Διὸ καὶ πολὺ τῶν βασιλέων ἐναρμόστότατον αὐτὸν τοῖς ὑπὲρ τοῦ παρίσχε, τῷ φῦσει ἡγεμονικῷ καὶ βασιλικῷ προσκτησάμενος ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς τὸ δημοτικὸν καὶ φιλόανθρωπον.

II. Ἐν δὲ ταῖς καλουμέναις ἀγέλαις τῶν συντραφεομένων παιδῶν Λύσανδρον ἔσχεν Ἰραστήν, ἐκπλαγέντα

μάλιστα τῷ κοσμῷ τῆς φύσεως αὐτοῦ. Φιλοεικότατος γὰρ ὢν καὶ θυμοειδέστατος ἐν ταῖς νείοις, καὶ πάντα πρωτεύειν βουλόμενος, καὶ τὸ σφοδρὸν ἔχων καὶ θυγαῖον ἄμαχον καὶ δυσεκβίστον, εὐπειθεῖα πάλιν αὐτῷ καὶ πραότητι τοιοῦτος ἦν, οἷος φόβῳ μηδὲν, αἰσχύνῃ δὲ πάντα ποιῆν τὰ προσπαττόμενα, καὶ τοῖς νόμοις ἀλγύνεσθαι μᾶλλον, ἢ τοῖς πόνον βαρύνεσθαι. Τὴν τε τοῦ σκέλους πήρωσιν ἢ τε ὥρα τοῦ σώματος ἀνθρώπου ἀπέκρυπτε, καὶ τὸ ῥαδίως φέρειν καὶ ἱλαρῶς τὸ τοιοῦτο, παίζοντα καὶ σκώπτοντα πρῶτον ἑαυτὸν, οὐ μακρὸν ἦν ἐπανόρθωμα τοῦ πάθους· ἀλλὰ καὶ τὴν φιλοτιμίαν ἐνδηλοτέρην ἐποίησε, πρὸς μηδένα πόνον, μηδὲ πράξιν ἀπαγορευόντος αὐτοῦ διὰ τὴν χαλότητα. Τῆς δὲ μορφῆς εἰκόνα μὲν οὐκ ἔχομεν· αὐτὸς γὰρ οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλὰ καὶ ἀποθνήσκων ἀπέπιπε μήτε πλαστῶν, μήτε μιμητῶν τινα ποιήσασθαι τοῦ σώματος εἰκόνα. Λέγεται δὲ μικρὸς τε γενέσθαι καὶ τὴν ὄψιν εὐκαταφρόνητος· ἢ δὲ ἱλαρότης καὶ τὸ εὐθυμον ἐν ἅπαντι καιρῷ καὶ παιγνιώδης, ἀχθεῶν δὲ καὶ τραχῶ μηδέποτε, μήτε φωνῇ, μήτ' ὄψει, τῶν καλῶν καὶ ὠραίων ἐρασμιώτερον αὐτὸν ἄχρη γήρως παρέσχεν. Ὡς δὲ Θεόφραστος ἱστορεῖ, τὸν Ἀρχίδαμον ἐξημίωσαν οἱ ἔφοροι γήμαντα γυναῖκα μικράν· οὐ γὰρ βασιλεῖς, ἔφασαν, ἄμην, ἀλλὰ βασιλεῖδια γεννάσαι.

III. Βασιλεύοντος δ' Ἀγιδος, ἦκεν ἐκ Σικελίας Ἀλκιβιάδης φηγὰς εἰς Λακεδαίμονα· καὶ χρόνον οὕτω πολὺν ἐν τῇ πόλει διάγων, αἰτίαν ἔσχε τῇ γυναικὶ τοῦ βασιλείως, Τιμαίᾳ, συνεῖναι. Καὶ τὸ γεννηθῆν ἐξ αὐτῆς παιδίον οὐκ ἔφη γινώσκειν ὁ Ἄγης, ἀλλ' ἐξ Ἀλκιβιάδου γεγονέναι. Τοῦτο δ' οὐκ εὐκόλως τὴν Τιμαίαν ἐνεγκεῖν φησὶ Λαοῖς, ἀλλὰ καὶ ψιθυρίζουσιν οἴκοι πρὸς

τὰς εἰλωτίδας, Ἀλκιβιάδην τὸ παιδίον, οὐ Λεωτυχίδην, καλεῖν. Καὶ μέντοι καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην αὐτὸν οὐ πρὸς ὕβριν τῆ Τιμαίᾳ φάσαι πλησιάζειν, ἀλλὰ φιλοτιμώμενον βασιλευσθαι Σπαρτιάτας ὑπὸ τῶν ἑξ ἑαυτοῦ γεγονότων. Διὰ τὰντα μὲν δὴ τῆς Λακεδαιμονος Ἀλκιβιάδης ἐπεξῆλθε, φοβηθεὶς τὸν Ἄγιν. Ὁ δὲ παῖς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἔπαυτος ἦν τῷ Ἄγιδι, καὶ γησιῶν τιμῶν οὐκ εἶχε παρ' αὐτῷ· νοσοῦντι δὲ προσπεσῶν καὶ δακρύων, ἔπεισεν υἱὸν ἀποφῆναι πολλῶν ἐταρίων. Οὐ μὲν ἀλλὰ τελευτήσαντος τοῦ Ἄγιδος, ὁ Λύσανδρος, ἤδη καταπνευμαχικῶς Ἀθηναίους, καὶ μέγιστον ἐν Σπάρτῃ δυνάμενος, τὸν Ἀγχιλαον ἐπὶ τῆν βασιλείαν προῆγεν, ὡς οὐ προσήκουσαν ὄντι νόθῳ τῷ Λεωτυχίδῃ. Πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν [διὰ] τὴν ἀρετὴν τοῦ Ἀγχιλάου, καὶ τὸ συντετριάρθαι καὶ μετωσχικῆναι τῆς ἀγωγῆς, ἐφιλοτιμοῦντο καὶ συνέπαινον αὐτῷ προθύμως. Ἦν δὲ Διοπίδης ἀνὴρ χρησμολόγος ἐν Σπάρτῃ, μαντικῶν τε παλαιῶν ὑπόπλευς, καὶ δοκῶν περὶ τῆ θεῆα σοφὸς εἶναι καὶ περικτός. Οὗτος οὐκ ἔφη θεμιτὸν εἶναι χωλὸν γενέσθαι τῆς Λακεδαιμονος βασιλείᾳ· καὶ χρησμὸν ἐν τῇ δίκῃ τοιοῦτον ἀνεγίνωσκε·

Φράξο δὴ, Σπάρτη, καίπερ μεγάλαχος εὐῶσα,
μὴ σέθεν ἀρίπυδος βλιάρη χωλὴ βασιλεία.
Ἄγρον γὰρ νοῦσαι σε κατασχίσουσιν ἄελπτοι,
φθερσίβροτον τ' ἐπὶ κῆμα κελινδόμενον πολέμοιο.

Πρὸς ταῦτα Λύσανδρος ἔλεγεν, ὡς, εἰ πάνυ φοβοῦντο τὸν χρησμὸν οἱ Σπαρτιάται, φυλακτίον αὐτοῖς εἶη τὸν Λεωτυχίδην, οὐ γάρ, εἰ προσπταίσεις τις τὸν πόδα βασιλείου, τῷ θεῷ διαφέρειν· ἀλλ' εἰ μὴ γησιῶς ὢν, μηδὲ

Ἡρακλείδης, τοῦτο τὴν χωλὴν εἶναι βασιλείαν. Ὁ δ' Ἀγησίλαος ἔφη καὶ τὸν Ποσειδῶνα καταμαστρωεῖν τοῦ Λεωτυχίδου τὴν τοθείαν, ἐκβαλόντα σεισμῶ τοῦ θαλάμου τὸν Ἄγιν· ἀπ' ἐκείνου δὲ πλέον, ἢ δέκα μισθῶν διελθόντων γενέσθαι τὸν Λεωτυχίδην.

IV. Οὕτω δὲ καὶ διὰ ταῦτα βασιλεὺς ἀποδειχθεὶς ὁ Ἀγησίλαος, εὐθύς εἶχε καὶ τὰ χρήματα τοῦ Ἄγιδος, ὡς νόθον ἀπελάσας τὸν Λεωτυχίδην. Ὁσῶν δὲ τοὺς ἀπὸ μητρὸς οἰκείους, ἐπιεικεῖς μὲν ὄντας, ἰσχυρῶς δὲ πενομένους, ἀπένειμεν αὐτοῖς τὰ ἡμίσητα τῶν χρημάτων, εὐνοίαν ἑαυτῷ καὶ δόξαν ἀντὶ φθόνου καὶ δυσμενείας ἐπὶ τῇ κληρονομίᾳ κατασκευαζόμενος. Ὁ δὲ φησὶν ὁ Ξενοφῶν, ὅτι, πάντα τῇ πατρίδι πειθόμενος, ἰσχυρὸν πλέον, ὥστε ποιεῖν, ὁ βούλοιο, τοιοῦτός ἐστι. Τῶν ἐφόρων ἦν τότε καὶ τῶν γερόντων τὸ μέγιστον ἐν τῇ πολιτείᾳ κράτος, ὧν οἱ μὲν ἐναντίον ἄρχουσι μόνον, οἱ δὲ γέροντες διὰ βίου ταύτην ἔχουσι τὴν τιμὴν, ἐπὶ τῷ μὴ πάντα τοῖς βασιλευσὶν ἐξεῖναι, σιναχθέντες, ὡς ἐν τῷ περὶ Ἀσκούργου γέγραπται. Διὸ καὶ πατρικὴν τινα πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ παλαιῶν διεῖλον εὐθύς οἱ βασιλεῖς φιλονεικίαν καὶ διαφορὰν παραλαμβάνοντες. Ὁ δ' Ἀγησίλαος ἐπὶ τὴν ἐναντίαν ὁδὸν ἦλθε· καὶ τὸ πολεμεῖν καὶ τὸ προσκρούειν αὐτοῖς ἔστας, ἐθεράπευε, πάσης μὲν ἀπ' ἐκείνων πράξεως ἀρχόμενος, εἰ δὲ κληθεῖς, θάπτιον, ἢ βάρην, ἐπιηγόμενος· ὅσαίς δὲ τύχοι καθήμενος ἐν τῷ βασιλικῷ θώκῳ, καὶ χρηματίζων, ἐπιούσι τοῖς ἐφόροις ὑπεξάνιστατο. Τῶν δ' εἰς τὴν γερονσίαν ἀεὶ καταταττομένων ἐκάστῳ χλαῖναν ἐκεμπε καὶ βούην ἀριστέϊον. Ἐκ δὲ ταύτων, τιμῶν δοκῶν καὶ μεγαλύνειν τὸ ἀξίωμα τῆς ἐκείνων ἀρχῆς, ἐλάνθανεν αὐξων τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, καὶ τῇ

βασιλείᾳ προστιθέμενος μέγεθος, ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν εὐνοίας συγχωρούμενον.

V. Ἐν δὲ ταῖς πρὸς τοὺς ἄλλους πολίτας ὁμιλίαις ἐχθρὸς ἢ ἀμεμπτότερος, ἢ φίλος. Τοὺς μὲν γὰρ ἐχθρὸν ἀδίκως οὐκ ἔβλαπτε, τοῖς δὲ φίλοις καὶ τὰ μὴ δίκαια συνέπραττε. Καὶ τοὺς μὲν ἐχθρὸν ἤσχυνετο μὴ τιμᾶν καταφθόντας, τοὺς δὲ φίλον οὐκ ἰδίωτικο ψέγειν ἀμαρτάνοντας, ἀλλὰ καὶ βοηθῶν ἠγάλλετο καὶ συναξάμαρτάνων αὐτοῖς. Οὐδὲν γὰρ ὅστις τῶν φιλικῶν ὑποσηγημάτων αἰσχρὸν εἶναι. Τοῖς δ' αὖ διαφόροις καὶ πεισῆσαι πρῶτος συναχθόμενος, καὶ δεηθεῖσι συμπράττων προθύμως, ἐπιμαρτύρει καὶ προσίχει πᾶντας. Ὅροντες οὖν οἱ ἔφοροι ταῦτα, καὶ φοβούμενοι τὴν δύναμιν, ἐξήμωσαν αὐτὸν, αἰτίαν ὑπειπότες, ὅτι τοὺς κοινούς πολίτας, ἰδίους κίσσει. Καθάπερ γὰρ οἱ φυσικοὶ τὸ κῆκος οἰοῦνται καὶ τὴν ἴσιν, εἰ τῶν ὅλων ἐξαρθεῖν, στήναι μὲν αὖ τὰ σφάγια, πείσασθαι δὲ πάντως τὴν γένεσιν καὶ κίνησιν ὑπὸ τῆς πρὸς πάντα πάντων ἁρμογίας· οὕτως ἔοικεν ὁ Λαζωνικός τομοθέτης ὑπὸ κέντημα τῆς ἀρετῆς ἐμβλεῖν εἰς τὴν πολιτείαν τὸ φιλότιμον καὶ φιλόνηκον, καὶ τινὰ τοῖς ἀγαθοῖς διαφορὰν καὶ ἀμίλλαν εἶναι πρὸς ἀλλήλους βουλούμενος· τὴν δ' ἀνθυπεύκουσαν τῷ ἀνελέγκτῳ χάριν, ἀργίην καὶ ἀαγώνιστον οἶσαν, οὐκ ὀρθῶς ὁμόνοιαν λέγεσθαι. Τοῦτο δ' ἀμείλι συνωρηκίαι καὶ τὸν Ὀμηρον οἰοῦνται τινεσ. Οὐ γὰρ αὖ τὸν Ἀγαμέμνονα ποιῆσαι χαίροντα, τὸν Ὀδυσσεῖος καὶ τὸν Ἀχιλλεὺς εἰς λαιδορίαν προαχθέντων ἐκπύγλοις ἐπίεσσαν, εἰ μὴ μέγα τοῖς κοινῶς ἀγαθὸν ἐνόμιζεν εἶναι τὸν πρὸς ἀλλήλους ζῆλον, καὶ τὴν διαφορὰν τῶν ἀφάτων. Ταῦτα μὲν οὖν οὐκ αὖ οὕτως τις ἀπλῶς συγχωρήσειεν·